

Időről időre módosítja a határt a heves vízjárású folyó

A Maros vándorló szigetei

A Maros sokszor még az országhatárt is módosítja. A jövőre esedékes határvízszakas-felülvizsgálatot épp a minap készítették elő.

A Maros alföldi szakasza olyan, mint a Felső-Tisza – mondja Kiss Tímea, a Szegei Tudományegyetem természeti földrajzi tanszékének adjunktusa, Maros-kutató. „Heves vízjárású” folyó, ez azt jelenti, hogy az árhullám gyorsan érkezik, de gyorsan apad is. Rendkívül ritka, hogy sokáig kiinn időzik a hullámtéren, legutóbb a hetvenes árvíz idején történt: hónapokon át nem húzódtott vissza medrébe a folyó. Míg az elmúlt száz év alatt a Tisza hullámterén 4700 napig volt kiinn a víz, a Maros esetében csak 570 napig – tizedannyi ideig. Az áradások gyors levonulásának a Maros nagy esése az elsődleges oka: több, mint kétszeres a Tiszához képest a megye területén. Az esés pedig azért nagyobb, mert míg a Maros közel van a hegyvidékhez, a Tisza több száz kilométert megtesz a síkságon, mire hozzánk ér.

Jellemző sajátja a Marosnak a szigetképződés, mely a magyarországi folyókon rajta kívül csak a Dráván figyelhető meg, és – amíg a szlovákiai vízlépcső meg nem épült – a szigetek közti Dunát is jellemezte. Ám míg a Dunán emberi tevékenység eredményezte a szigetképződés abbamaradását, a Maroson épp az emberi tevékenység, egészen pontosan az egykori szabályozás indította el – folytatja Kiss Tímea. Korábban rendkívül kanyargó folyó volt a Maros síkvidéki szakasza, a hegyekből leérve, sebességéből veszítve itt rakta le hordalékát, s a fölhalmozódó hordalék folyamatosan új meg új kanyarulatokat leírására készítette – de mert fontos szószállító útvo-

HATÁRVÍZ

A Maros a Tisza legnagyobb mellékfolyója. Teljes hossza 766 kilométer, ennek legnagyobb része Romániában található. Magyarország területére 51 kilométernyi szakasz jut, ebből 22 kilométer a határvíz.

lat jelentett, a folyószabályozás-kor, hogy az útvonal lerövidüljön, kanyarulatait levágták – szinte mintha vonalzóval húzták volna meg útját. Így a kanyarok ugyan eltűntek, de az egyébként is nagy esésű folyó még gyorsabbá lett, még több hordalékot tud azóta hozni, mely a mederben fölhalmozódik. Ebből képződnek tehát folyamatosan a zátonyok, szigetek. A szigetképződés különösen a Makó fölötti, határvízi szakaszon kísérelhető figyelemmel. Itt, amióta a Maros határvíz, nem avatkoznak be alakulásába, „elvadul” a folyó. Egész szigetláncolat-

tok jönnek létre. Egy-egy sziget fölött kettéosztódik a sodorvonal, egyik évben az egyik oldalon erősebb a sodrás, másik évben a sziget másik oldalán, a harmadik esztendőben pedig például egészen szétterül, nehezen meghatározhatóvá válik a sodorvonal, és így tovább. S közben hol itt jön létre sziget egy elmosott, föntebbi szigetből, illetve a partvonalból kimosott anyagból, hol pedig ott. Ismét más esetben szigetek olvadnak a partvonalba, miközben másutt újak jönnek létre. Ökológiai szempontból ez nagyon jó, a szigetek – megint csak szaknyel-

ven – „lépegetőköveket” alkotnak a Marosban, akadálytalanul terjedhetnek különböző élőlények.

A szigetképződés határmódosító jelentőségű is lehet. A határ – mondja *Andó Mihály*, az Alsó-Tisza Vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság főmérnöke – a hajóútvonalban húzódik, ahol legmélyebb a meder. De mert ez a vándorló szigetek, zátonyok miatt időről időre változik, átlag tízévente a magyar és a román hatóságok határpontosításokat végeznek, s az aktuális mederalakulás alapján megállapítják, hol is a legújabb határ. *Dávid Károly* határőrdandártábornoktól, az Orosházi Határőrigazgatóság igazgatójától megtudtuk: a legközelebbi határfelmérés jövőre lesz a Maroson, ennek előkészítését a napokban, április 20-án tartották Mezőhegyesen.

FARKAS CSABA

Örvös pekarik, fehér arcú sakik és társaik

Állatkölykök a vadasparkban

Tavaszi léven egyre-másra születnek állatok a Szegei Vadasparkban. Az örvös pekariknál éppúgy bekövetkezett öröndetes családi esemény, mint a fehér arcú sakiknál. A kis pármakenguruk már kikandikálnak az erszényből, s az emu-csibék is kikeltek a tojásból.

Nemrég két aprócska örvös pekarik látta meg a napvilágot. Anya és gyermekei a lehető legjobban érzik magukat – tudtuk meg *Veprik Róbert* gyűjteményfelügyelőtől. A pekarik egyébként hasonló szerepet tölt be a dél-amerikai őserdőben, mint nálunk a vaddisznó – igaz, a vaddisznónak nem túl közeli rokona. Csordákban él, s e csordák kitűnően megvédik a frissen született, menekülésre még alkalmatlan állatkölyköket a ragadozóktól. Annál is inkább, mert a pekariknak nem agyara van, mint a vaddisznónak, hanem, indián elnevezéssel, egyenesen „dárdája” – az agyarnál hosszabb és vékonyabb képződmény –, s az ezzel folszerelt pekarik még a jaguárt is sikerrel futamítják meg.

A szintén dél-amerikai fehér arcú sakik (azaz sátmajmok) családjában is született egy kölyök. Ez az állat, élőhelyének fokozatos felszámolása miatt, eredeti hazájában a kipusztulás szélére került. Az európai állatkertek, köztük a Szegei Vadaspark, nemzetközi fajmegmentő program keretében, igye-

keznek mesterséges körülmények között fenntartani állományukat – hogy majd később, ha eredeti hazájukban rendeződnek a természetvédelmi körülmények, visszatelepítésükre is sor kerülhessen. A Szegei Vadasparkban rendszeresen szaporodik a saki, és már négy alkalommal került itt született kölyök más, a programban szintén részt vevő európai állatkertekbe.

Az ausztráliai pármakenguruk ugyan nem most jöttek a világra, ám mostanára érték el azt a fejlettségi fokot, hogy kikandikálhassanak a nőstény erszényéből. Kis emuk is születtek – azaz keltek ki a tojásból. A természetes fűtőmadár – a strucc ausztráliai megfelelője – egy-egy tojása tizenkét tyúktojásnyinak megfelelő nagyságú, jókora rántotta lehet belőle –, de kit érdekel a rántotta, ha kikelhet a tojásból a tündéri kis emu?

F. CS.

A Dél-Amerikában honos örvös pekarik szerencsére a Szegei Vadasparkban is szaporodnak

Fotó: Gyenes Kálmán

AMIT ÖN KÜLD
az nem csupán pénz

A Western Union több, mint 130 éve segíti ügyfeleit. Az elektronikus átutalásnak köszönhetően a készpénz néhány perc* alatt eljut a címzetthez. A 195 országban elérhető Western Union világszerte 212 000, Magyarországon

1 300 képvisellel működik. Magyarországi képviselőinket megtalálhatja:

WESTERN UNION

PÉNZÁTUTALÁS

*A nyitvatartási idő és az időzónák függvényében.

Több biztonság, kedvezőbb árak Megérkezett az Otthoni biztonsági program

Emelt szintű alapszolgáltatások mellett korábban biztosíthatatlan károk bevétele, kedvezmények sora, élet-, baleset- és egészségbiztosítási gondoskodás az együttműködő családtagoknak, kiterjesztett védelem a hazai utazásokra: mindez együtt az Allianz Hungária Biztosító új Otthoni Biztonsági Programja. Nemes Gyula területi igazgató még azt is kiemeli, hogy a szolgáltatásokhoz mért kedvező díjak mellett, kedvezmények sorát kínálja, és ez nem először történik tavaly május óta, amikor az uniós csatlakozás alkalmával az Allianz meghirdette hosszú távú Európai mobilitási akciósorozatát.

Tehát nem biztosítás, hanem program. Az új név új megközelítést is jelent?

Egyrészt kitérít a régiről, hiszen lakásbiztosításunk szolgáltatásai minden korábbinál átfogóbbak mind a lakásokra, házakra, mind a vagyontárgyakra vonatkozóan. Másrészt elhagyjuk a szűk falakat, és utazásaink során is elkísérjük vagyoni védelmünkkel a lakókat, akiknek emellett élet-, baleset- és egészségbiztosítást is nyújtunk. Tesszük mindezt sok választási lehetőséggel, az életkörülmények változása iránti nyitottsággal és rendkívül versenyképes áron.

Miben nyújt újat a lakásbiztosítás?

Eddig is kártérítést nyújtottunk a betöréstől „tűzön-vízen át” a felelősségbiztosításig a legfontosabb kockázatokra. Új, emelt szintű alap- vagyontárgybiztosításunk is természetesen kiterjed mindezekre, de érvényes épületrongálás, lopás, vagy akár zárcsere esetére is. Sőt, eddig „bevételezhetetlennek” hitt eseteket is lehet már biztosítani, mint pl. a rosszul szigetelt tető és nyílászárók miatt, vagy a nyitva hagyott ajtókon, ablakokon át keletkezett beázásokat. Több mint félmillió panellakás esetében lehet fontos, hogy a homlokzat hiányos szigetelése, az ún. panelházak problémáira is megoldást kínálunk. Fedezzük a vandalizmus okozta károkat, például a megrongált kaputelefon helyreállításának költségeit is. Szintén újdonság, hogy az ellopott, megsérült személyi okmányok pótlásához szükséges illetékek, valamint – a bankkártyák mellett – a hitelkártyák elvesztése, ellopása, megsemmisülése miatt szükséges letiltás költségeit is álljuk. És azt is, ha például egy akvárium egyszere megrepedése miatt tárgyaink, fontos irataink elázhatnak. Mi több, az otthon vagyontárgyaival

együtt a vállalkozás berendezései, gépei, készletei is biztosíthatók.

Mintha belföldi utasbiztosítást is említett volna. Ilyenről eddig még nem hallottunk a magyar piacon. Újdonság?

Igen, ezzel is kiéltünk a falak közül, és kiterjesztettük védelmünket a belföldi nyaralásra, utazásra, kiküldetésre, még a kirándulásokra is. Magyarország egész területén biztosítottak az azonos háztartásban élő családtagok, valamint a magukkal vitt ingóságok – például számítógép, fényképezőgép, tv stb. – is, mivel a lakásra érvényes biztosítási fedezet kívánságra kiterjed ezekre is. Mivel pedig a nyaralóban történt betöréskor eltűnt, vagy például az oda-visszaúton autóbalesetben károsult vagyontárgyakat is fizetjük, valóban beszélhetünk arról, hogy programunk részeként lényegében hazai utasbiztosításra is szert tehet ügyfeleink.

Mi az új a program részét alkotó élet-, baleset- és egészségbiztosításokban?

Például az, hogy az egy háztartásban élő család létszámától és a családtagok korától gyakorlatilag függetlenül nyújtjuk. További könnyebbség az ügyfeleinknek, hogy a változásokat nem kell jelenteni, mindig az érvényes állapot szerint fizetünk a választott szolgáltatási értékek szerint. Ugyancsak egyedülként a piacon térítjük a balesetben megrongálódott ruházat értékét, és természetesen részt vállalunk az esetleges műtétek, kórházi kezelések költségeinek fedezésében is.

Az autóbiztosításoknál már láttuk, hogy a piac legátfogóbb kedvezményrendszerével rukkoltak ki. És itt? Programunk kedvezményeinek sorával szolgál ügyfeleinknek. Például azoknak, akiknél a család legalább egyik tagja nálunk rendelkezik autóbiztosítással. Kedvezmény várja azokat is, akik nem havi, hanem negyedéves, fél éves vagy éves gyakorisággal, illetve banki lehívással fizetik a díjukat. Érdemes részletesen is tájékozódni a kedvezményekről, mert általuk akár 25%-kal is csökkenthető az amúgy is rendkívül versenyképes lakásbiztosítási díjunk. Javaslom, forduljanak személyesen munkatársainkhoz, vagy hívják a 06-40-421-421-es telefonszámot, illetve látogassanak el a honlapunkra (www.allianz.hu).

IX